

ЛЕКЦІЯ 11 (29) КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ ОБ'ЯВЛЕННЯ

Звідки ми знаємо, що Біблія – це Слово Боже? Я хотів би побудувати міркування у цьому розділі, ґрунтуючись на статті Нормана Гайслера «Звідки ми знаємо, що Біблія – це Слово Боже?». На мою думку – це насправді одна з коротких, зрозумілих, простих і глибоких статей на цю тему. Я візьму структуру з цієї статті, десь, можливо, глибше, десь, можливо, поверхово, хотів би висвітлити ці думки. Бо підхід, який кладе Норман Гайслер у підмурівок відповіді на це запитання, справді заслуговує на увагу.

На початку я хочу розповісти історію з мого життя. Ми живемо в центрі міста, саме в тому місці, де проводять свою роботу різні релігійні групи, різні місії, організації. В нас часто можна зустріти на вулиці гравців, співаків, закликачів до якоїсь своєї організації місіонерів. Одного вечора у двері нашої квартири подзвонили. Коли я відчинив, то переді мною стояли доволі акуратно вдягнені молоді люди в білих сорочках, з чорними бейджиками, з чорними наплечниками, вигладжені, акуратні, як нова копійка, одягнені. І вони запропонували мені вивчати разом із ними Біблію. І їхня фраза звучала приблизно так, що щоб вивчати Біблію, запропонували книгу, що була, за їхніми словами, більш свіжішим об'явленням від Бога. Я взяв до рук книгу. Це була справді доволі ошатна і багата на друк книга з красивою обгорткою. Але я здавав собі справу, хто переді мною стоїть, місіонери з якої релігійної течії звертаються до мене. Я задав запитання, яке, можливо першим прийшло мені на розум: «Звідки ви знаєте, що ваша книга є найбільш свіже об'явлення?», хоча на початку було запропоновано вивчати Біблію. І тоді один з цих молодих людей бере книгу і каже, що якщо я прикладу її до грудей, я відчую тепло. І це буде саме тим доказом, що ця книга від Бога. Я взяв книгу, притулив її до грудей, і, справді, я відчув тепло, бо я ж жива людина, і відчув тепло між мною і книгою. Я повернув цю книгу назад, і сказав, що у мене теж саме тепло, якщо я притулю кухню до грудей, якщо притулю журнал або й газету. Для мене, щиро кажучи, було не зовсім розумне обґрунтування чи аргументація, що ця книга є справді посланням від Бога. Не пам'ятаю, чим закінчилася наша розмова, я на жаль, квапився, мені подобається бесідувати з такими людьми, але я квапився у своїх справах, тож ми попрощалися, він залишив свій номер телефону, але мені так і не зателефонували. Коли я згадую цю історію, я також з усмішкою згадую й інші історії, коли я одного разу запитав одного молодика в нашій церкві: «Чому ти вважаєш Біблію Словом Божим?» на що він щиро здивувався, бо він не очікував почути ці слова від пресвітера церкви. Але я повторив запитання: «На чому ґрунтується твій погляд, що Біблія – це справді Слово Боже?» І пам'ятаю це замішання і найкращу відповідь, що він мені міг дати – сама Біблія каже, що вона є Слово Боже. Іншими словами, ми віримо, що Біблія – Слово Боже, але часом, наша

віра ґрунтується на тому, що Святе Письмо само стверджує, що воно Слово Боже. Іншими словами, Біблія – Слово Боже, бо в ній сказано так. Але як я хотів сказати, що чимало релігій, інших релігійних течій і вірувань, мають свої священні писання, вони по-своєму спираються, обґрунтовують чи аргументують, що їхні писання – це Слово Боже. І часом нам важко розібратися, справді, яка книга, чи яке письмове джерело є абсолютною правдою, є справді записаним об’явленням від Бога. Звісно, що аргументація, що Біблія так каже, що вона Слово Боже, бо вона так каже – це все одно, що рука руку мие. Можливо, тут ми робимо зачароване коло доказів, коли ми робимо логічну помилку, обґрунтовуючи, що Біблія – Слово Боже. Але тоді нам слід задати запитання і справді знайти на нього відповідь – звідки ми знаємо, що Біблія є Слово Боже? Річ у тім, що це християни вважають Біблію Словом Божим, вся християнська віра й вірування, і навіть весь християнський світогляд будується на підвалині тих істин і тверджень, на основі тієї інформації, яку християни черпають із Біблії. І вони вірують у те, що Біблія є словесним об’явленням Бога. І саме це відрізняє Біблію від решти основних книг. Є чимало корисних книг, є чимало глибоких книг, є багато книг, які можуть захопити людину, є книги, які люди перечитують знову і знову. Але те, що відрізняє Біблію від цих книг – це те, що вона є написаним, словесним об’явленням Бога. І ось нам з вами належить у цьому розділі аргументувати цю позицію. Мені подобається як Норман Гайслер в цій статті «Звідки ми знаємо, що Біблія Слово Боже?» веде читача до відповіді на це запитання. На початку він пропонує скласти список критеріїв. Уявімо собі, що якби було записано Слово Боже, то яким воно мало би бути? Тобто, якими критеріями має володіти записане Об’явлення, коли б воно існувало? Це справді справедливий підхід, який дає право всім претендентам на звання Слова Божого взяти участь у цьому випробуванні. І Норман Гайслер пропонує десять таких критеріїв, до яких складно щось додати і не варто щось відіймати. І коли ми складемо список цих характеристик, то можна буде подивитися, чи є така книга, що відповідала би їм. Чи є така книга, що претендуючи на Слово Боже, відповідала б усім цим критеріям перевірки? І Норман Гайслер, пропонує десять пунктів, чи десять характеристик, їх я озвучу, вони, можливо, трохи будуть перефразовані, щоб вони були зрозумілі також і для мене. На початку Норман Гайслер пропонує п’ять характеристик, які мають бути обов’язково у книги, що є Об’явленням від Бога. Але ці характеристики можуть бути і в інших книг, які написані людьми. Бо, справді, є чимало добрих книг, які написані людьми.

І ось *першою ознакою*, яку має мати Божа Книга чи які повинні мати людські книги – це те, що книга має називати себе Словом Божим. Не тому, що люди приписали цю властивість – бо ми ось не знали, а потім раптом зрозуміли, спостерегли, відчули, що це Слово Боже. Але в цій книзі повинно бути від початку,

недвозначне ствердження, що це книга є Об'явлення Бога. Це перша властивість, перша характеристика.

Друга характеристика стверджує, якщо ця книга претендує на статус Об'явлення від Бога, і через те, що Бог є Абсолютною Досконалістю, Всемогутній і є Всезнавцем, то ця книга має бути достовірною і точною. І коли вона каже що небудь зокрема, то хотілося б перевірити, наскільки вона є достовірною і точною щодо історичних подій, чи можливо тієї реальності, що оточувала авторів, які записували чи через яких Бог записував цю книгу, і оточує нас нині. Тобто, друга характеристика – достовірність і точність щодо історичних подій і щодо довколишньої дійсності.

Третя характеристика – її автори повинні мати довір'я. Іншими словами, за життя цих людей до них повинно бути ставлення як до чесних, порядних, вони не повинні бути помічені у шахрайстві, не повинні бути помічені у спробах ошукати людей за свого життя, іншими словами їхню інформацію можна було б перевірити щодо того, що вони кажуть. Або до цього часу вони видавали світові себе за когось великого, ким вони не були і не є. Тобто, іншими словами, немає жодних передумов, щоб від початку не вірити цим людям.

Четверта характеристика, що автори заслуговують на довіру, дуже важлива. Книга не повинна бути просто набором якихось фраз, думок, які складно зрозуміти, які вирвані з контексту. Тобто, ця книга повинна бути цілісна за змістом якось тематично, в ній не повинно бути взаємозаперечень у ній самій, якщо на початку вона каже одне, наприкінці вона не повинна казати протилежне першій думці, тобто, повинна мати внутрішню переконливість, внутрішню несуперечність.

П'ята характеристика, якщо коли-небудь була така книга, як Об'явлення від Бога, то нам хотілося б мати нині копії, які були б точними копіями отого першого оригіналу. Інакше кажучи, нам слід переконатися в тому, що те, що ми тримаємо в руках, воно є тим самим, що було від початку записане. Може бути, що тоді було записано Об'явлення, але протягом часу переписувалося чи копіювалося, і настільки було спотворено, що нині воно кардинально відрізняється від того, що було на початку. І зокрема це одне з таких упереджених звинувачень щодо Писання. То Біблія в процесі переписування назбирала таку кількість помилок, що за всіма цими помилками дуже важко роздивитись, який же був оригінальний текст на початку.

Оці п'ять характеристик, які повинно мати Слово Боже, Книга Божа. Проте, зауважте, що такі ж характеристики можуть мати й інші книги, які написані людьми. Але люди хотіли, щоб їхня книга також називалась Словом Божим. Тому Норман

Гайслер веде далі. Він пропонує ще п'ять характеристик, які можуть бути тільки у Книги, яка є справді тільки Об'явленням від Бога. Тобто, оці властивості, що можуть бути тільки в Об'явленні від Бога. І цим якостям, цим характеристикам не можуть відповідати книги, які просто написані людьми.

І ось **перша така характеристика** звужує можливості людини придумати цю інформацію, придумати зміст цієї Книги. Тобто, по-перше, в цій книзі повинна бути інформація та знання, що виходять поза межі пізнання під час її появи. Тобто, повинна бути інформація, повинно бути знання, що під час появи цієї книги люди ними не володіли, вони ще не прийшли до цих знань. Таким чином ми бачимо, що джерелом цієї інформації, джерелом цих знань є не людина, а хтось більше, ніж людина, який надприродній розум, розум Творця, розум Бога, розум досконалої істоти.

Наступна **друга характеристика** звучить так, що ця Книга повинна містити інформацію про майбутнє, котру не можна дізнатися аналітичним шляхом. Сьогодні ми звикли передбачати погоду, або передбачати якісь події. Ось буквально кілька дні тому в том місці, де я живу, можна було спостерігати парад планет. Але це було провіщено. Є передбачення, що схожий парад станеться через 140 років, потім через 400 років. Це була своєрідне унікальна подія, але вона була передбачена. І ось тому, щоб уникнути людського авторства, то в цій Книзі ми повинні побачити пророцтва, які вже виповнилися, але на момент написання вони мали ще бути в майбутньому і про які не можна було дізнатися аналітичним шляхом. Це не рух планет, це не посухи, це не щось інше. Це повинно бути конкретне, щось справді очевидне, пророцтво до моменту, коли воно відбудеться, потім історично задокументоване виповнення цього пророцтва. Це справді суворий критерій, але він давав би нам право казати, що інформацію і зміст цієї Книги люди не видумали.

А **третя властивість чи характеристика**, що має бути у Книги, що є Об'явленням, і до чого люди не додумалися б – це зміст цієї Книги, звучить так: «зміст або звістка цієї Книги має нести якусь унікальну інформацію». Інакше кажучи, це не повинно бути повторенням того, що людству вже відомо. Ось чимало книг, які претендують на статус Слова Божого, мають містити таку унікальну інформацію, яку ніхто не дає, тобто, вона ніде більше не трапляється на очі. А от зміст самої Книги справді унікальне само по собі.

І **четверта характеристика** і післанці повинні підтвердити Боже походження звістки чи цієї інформації через посередництво якихось надприродних дій, те, що ми називаємо чудами. І можливо хтось скаже: «Ну, це не обов'язковий критерій, ця властивість не обов'язкова». Але я вважаю, що ця властивість потрібна, бо вона показує, що людина десь зуміла підслухати й отримав оце об'явлення,

якимось чином до неї прийшло розуміння. Це говорить про те, що Бог, чи ця досконала істота активно бере участь у цьому процесі. Він не просто дав цю інформацію, чи людина зуміла, як медіум, доторкнутися до вищого розуму і почерпнути знання якісь і передати їх людям. Ні, це якраз Бог є Автором цієї Книги, саме Бог є джерелом цієї інформації. І Він той Хто зацікавлений, щоб ця інформація досягла людини. Він саме Той, Хто активно передає цю інформацію. Він стежить, щоб ця інформація була прийнята, щоб вона була доступна, щоб вона була зрозумілою. І щоб справді проголосити, що це Його Слово Боже, Бог стверджує Свою звістку, демонструючи якісь надприродні прояви Себе в нашому природньому світі. Тобто, якісь метафізичні прояви в нашому фізичному світі. Те, що ми називаємо чудесами.

І п'ята характеристика, яка вельми важлива, і можливо вона прозвучить доволі таки по-біблійному, але в ній міститься й причина, чому ця інформація дана людству, чому ця Книга від початку і появилася, чому Вічна Досконала Істота зацікавилася тим, щоб Її інформація була передана людям. Вона звучить так: «Звістка книги має володіти перетворювальною силою, що відповідає на нагальну проблему». Іншими словами, Бог не просто так, знічев'я, задався думою: «А напишу Я людям книгу. Хай вони там читають, досліджують, сперечаються через неї!» Ні, фактично, це означає, що була якась проблема, з якою людство не могло впоратися само по собі. Тобто, ця Книга не просто несе інформацію про людство, вона не просто подає опис про довколишню дійсність, але ця Книга пропонує не просто вихід в тому напрямі, а передає якусь дійсно силу, людина починає чинити згідно з цією Книгою, раптом набуває якусь гармонію з Богом, настає отой стан, коли людина починає розуміти Бога, і починає слідувати, і підключається до Бога, Який дає йому сили розв'язати нагальну проблему, позбавитися її, справді, кардинально змінити свою ситуацію.

І ось оці десять характеристик, що повинні бути у записаного Об'явлення від Бога. І в наступних лекціях ми постараємося розглянути, чи можна знайти в Біблії всі оці перелічені десять властивостей. Якщо ми знайдемо в Біблії, то нам тоді якось треба прийняти той факти, що Біблія відповідає критеріям записаного Об'явлення від Бога. Якщо ж якась інша книга буде відповідати цим критеріям, то нам слід сказати, що і ця книга відповідає цим критеріям. Але якщо ці дві книги суперечать одне одній, то нам слід зрозуміти, що або наші критерії недосконалі, тоді треба шукати якісь інші критерії, які б виключили помилкову книгу, або ж наші критерії не були достатньо глибокі, і їх треба більш ретельно розглядати. Але по-суті, Бог не може сказати дві протилежні речі, Він не може суперечити Самому Собі. І ось досліджуючи всі книги, що претендують на статус Слова Божого, ми зможемо вибрати з вами ті, які насправді відповідають заявленим критеріям. І якщо ви

починаєте розмовляти з людиною на цю тему, ви можете запропонувати йому спочатку подумати над цими критеріями. Можливо, він схоче щось додати, і можливо справді поміркувати над тим, які ще критерії ми могли б ще розглянути. Цікаво, що Біблія витримує всі перевірки, всі здорові вимоги, буквально, демонструючи всі ці здорові властивості, що повинні були бути у записаного Об'явлення, у записаного Слова Божого.